

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus II. Qualis debeat esse contradictio Rei?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

ARTICULUS. II.

Qualis debeat esse contradictio
Rei?

603. **C**UM n. 595. dixerimus, litis contestationem induci per petitionem Actoris, & Rei responsionem contradictoriam, prout etiam colligitur ex L. Rem novam. 14. §. Patroni autem, C. de judic. ibi: cum lis fuerit contestata post narrationem propositam, & contradictionem objectam: quæstio est, an ad inducendam litis contestationem sufficiat quæcunque responsio negativa Rei, seu contradictio? Ante resolut. not. 1. litis contestationem, seu exordium, non induci petitione Actoris, & Rei responsione nisi facta in iudicio; sic Hostiensis in c. unic. h. t. & constat ex ipso textu, ibi: cum non per positiones, & responsiones, sed per petitionem in iure propositam, & responsionem secutam, contestatio litis fiat.

604. Not. 2. litis contestationem reipsa non induci etiam petitione Actoris in iure proposita, & Rei responsione, nisi in utroque adsit animus litigandi, hoc est, animus seu consensus in Actore probandi proposita, & narrata; ac in Reo se defendendi coram Iudice competente adversus illa; quamvis enim non requiratur, ut ambo id expressè in iudicio dicant; ex ipsa tamen Actoris petitione, & Rei responsione contradictoria petitioni, merito præsumitur; tum quia in dubio non præsumitur Actor alterum in jus vocare, & Reus sine voluntate se tuendi adversus Adversarium comparere; tum quia nemo præsumitur dixisse, quod mente non conceperit.

605. Si autem Reus, in jus vocatus, compareat coram Iudice cum expressa protestatione, se non adesse animo Adversario respondendi, sed Iudicis reverentiâ, ne videatur illum contemnere, vel solum informandi Iudicem de sua mente, v. g. se exemptum ab ejus foro, vel ratione personæ, vel ratione rei, documentis etiam exhibitis; aut etiam de iniquitate Actoris, &c. non videtur induci litis contestatio; quia Reus tali casu nihil

respondet Actori, & reipsa abest animus cum eo litigandi; unde, quamvis dicatur, protestationem actui contrariam, nihil operari; hoc tamen, esto detur, in præsentia non habet locum; nam respondere Iudici, præcisè informando eum de iniquitate Actoris; aut exhibere illi suam præsentiam, ne contemni videatur à citato; allegando exceptionem declinatoriam fori, non est contrarium protestationi, quâ quis dicit, se comparere, non ut respondeat Actori; sed ut ea agat, quæ solius decentiæ sunt; aut juris eximentis à responsione ad narrata, & petita.

606. Volunt aliqui, non obstante tali protestatione, Reum contestari litem, si Iudex prius iussit litem contestari; ita Pirhing. h. t. n. 6. §. excipe primò, dans rationem, quia tunc veriamur in casu necessario, quo protestatio non relevat. Hæc tamen exceptio non videtur sic indefinitè posse admitti quoad prædicta. 1. Si Reus opponat exceptionem fori declinatoriam; 2. si Reus ab alio Iudice competente præventus est; & hoc solum titulo, cum protestatione, vel per seipsum, vel per Procuratorem respondeat Iudici, eum super hoc ipso informando, &c. Aliud est, si Reus, post illam protestationem, ex intervallo responderet Actori, nullâ protestatione factâ; quibus positis, ad quæstionem initio propositam:

607. Dubitatur. 1. an Reus censeatur litem contestari hac contradictione generali: nego narrata, prout narrantur; & petita deberi, prout petuntur; 2. an istâ, si Reus diceret Actori: mentiris; 3. an hac, nec scio esse, quæ narrantur, & petuntur; nec credo esse vera? Ad. 1. censent aliqui non sufficere; quod contestatio litis exigat responsionem Rei, quâ constet, quæ tanquam vera admittat? quæ tanquam falsa neget? quo fit, ut nec Actori constet, quid sibi probandum sit? & Iudex incertus maneat, in quonam puncto controversia vertetur? hæc resolutio videtur procedere, quando talis responsio iure municipali, vel locorum statutis exigitur; ceterum de se omnino sufficiens videtur, cum revera jam contineat contradictionem, ex qua merito præsumi possit animus litigandi, & responsio magis distincta reservari possit positionibus.

Ad.

608. Ad. 2. Resp. videri probabilius, etiam eo casu adesse sufficientem contradictionem, quâ litis contestatio constituitur; nam per illud verbum *mentiris*, quod Reus Actori objicit, si Actoris petitio simplex sit? sufficienter negatur; si complexa? stat pro contradictione generali, quam secluso jure locorum speciali, sufficienter diximus *n. preced.* cum ex eo ipso etiam merito præsumatur animus litigandi in Reo asserente, mendacium esse narratum, & petitum, præsertim, cum plerumque per tale verbum falsi arguatur alter, cui, quod mentiatur, opponitur. Ad. 3. videtur dicendum negativè, quòd tali responso nihil Actori negetur de his, quæ in libello narrat, & petit; quia dicendo *non scio esse vera*, solum negat se habere illorum notitiam; & *non credo*; solum negat, se dictis dare assensum, quorum neutro contradicit. Quia tamen eorum verborum sensus esse potest: quòd Reus neget *esse vera*, donec probentur, & id faciat animo probationibus ejus adversandi, si quas asserere voluerit; talis responsio sufficiens cenferi potest ad contestandam litem; secluso jure fundato in usu, & consuetudine locorum; sic Barbosa in *dict. c. unio. n. 3.* & alii.

609. Cæterum, ut contestatio litis censetur *adequata*, necessaria est responsio ad singula puncta, quæ continet libellus *complexus*, hoc est, constans pluribus positionibus, seu articulis, & plurium petitione, vel etiam petitione unius, sed ex pluribus causis. Nam, si datur solum responsio, quâ negetur unum ex propositis, non negatis, nec etiam concessis reliquis, contestatio litis erit solum *inadequata*, & solum quoad hoc punctum haberet effectus, quos parit contestatio litis; quamvis Judex non procederet, donec ad omnia responderetur.

ARTICULUS III.

An litis contestatio pertineat ad substantiam judicii?

610. Videtur affirmandum. 1. ex *c. unico h. r. à nobis relato supr. n. 596. ibi: quia tamen litis contestationem non invenimus esse factam (cum non per positiones, &*

responsiones ad eas, sed per petitionem in jure propositam, & responsionem secutam, contestatio litis fiat) processum ipsorum de Fratrum nostrorum consilio irritum duximus nuntiandum; ex quo communiter deducunt Authores id procedere *in judicio ordinario*; cum decisio hujus capituli expressè agat de casu dicti judicii, ut colligi potest ex ejus relatione *supr. n. 596.* & colligitur etiam ex *L. Prolatam. 4. C. de sent. & interlocut.* ubi dicitur: *prolatam à Preside sententiam contra solitum judiciorum ordinem, auctoritatem rei judicata non habere, certum esse*; quo clarè indicatur sermonem esse de sententia *in judicio ordinario*; hoc enim exigit solitum judiciorum ordinem.

Et ideo plures casus sunt, quibus licitè, ac validè proceditur sine litis contestatione. 1. est in causis, quæ terminari possunt judicio Summario; per *Clém. 2. de V. S. 2.* in causis notoriis; in his enim non exigitur solitus ordo judiciorum, per *c. 1. ad nostram. 21. de jurejurand.* 3. in causis de relaxatione captivorum; cum fiat judicio tantum Summario; 4. cum agitur de causis merè spiritualibus, vel matrimonialibus; Abbas in *c. 5.* Ut litè non contestata, de quo *infra 1. tit. 6.* quibus addunt alii causas fiscales, causas fractæ pacis: cum morâ res est peritura, vel grave damnum emergiturum: in alimentis decernendis; in causa spoli: in oppositione; & imputatione examinis testium: in petitione tertix & quartæ dilationis: in executione sententiæ: in causa depositi.

Dubitatur tamen primò, an litis contestatiq̄ necessaria sit in judicio appellationis? 2. restitutionis in integrum? 3. an in quibuscunque causis possessoriis? 4. an, cum imploratur officium Judicis? Loquimur autem de casu appellationis extra Cameram imperialem, ubi semper opus est litis contestatione in causa principali, sive ab interlocutoria, sive definitiva fuerit appellatum; quamvis in casu notoriæ nullitatis, ante litis contestationem pronuntiarî possit, sive principaliter, sive incidenter deducta sit nullitas; sic *Andr. Gail. l. 1. observat. 177. ex L. 41. ff. famil. eriscunde*, quo posito:

Ad. 1. Resp. negativè, si notoriè nulla sit sententia primæ instantiæ, etiam sine

611

612

613